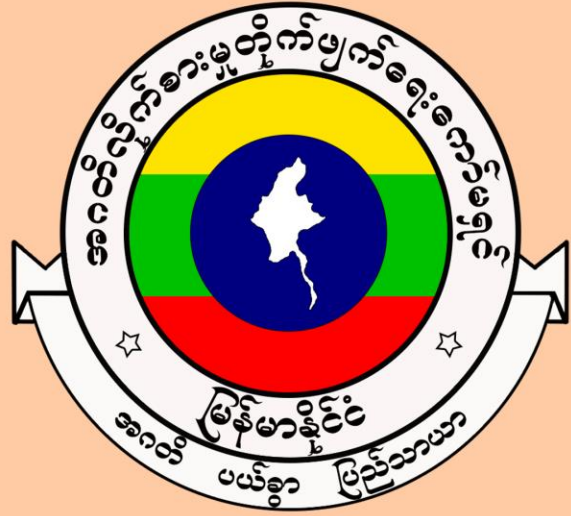
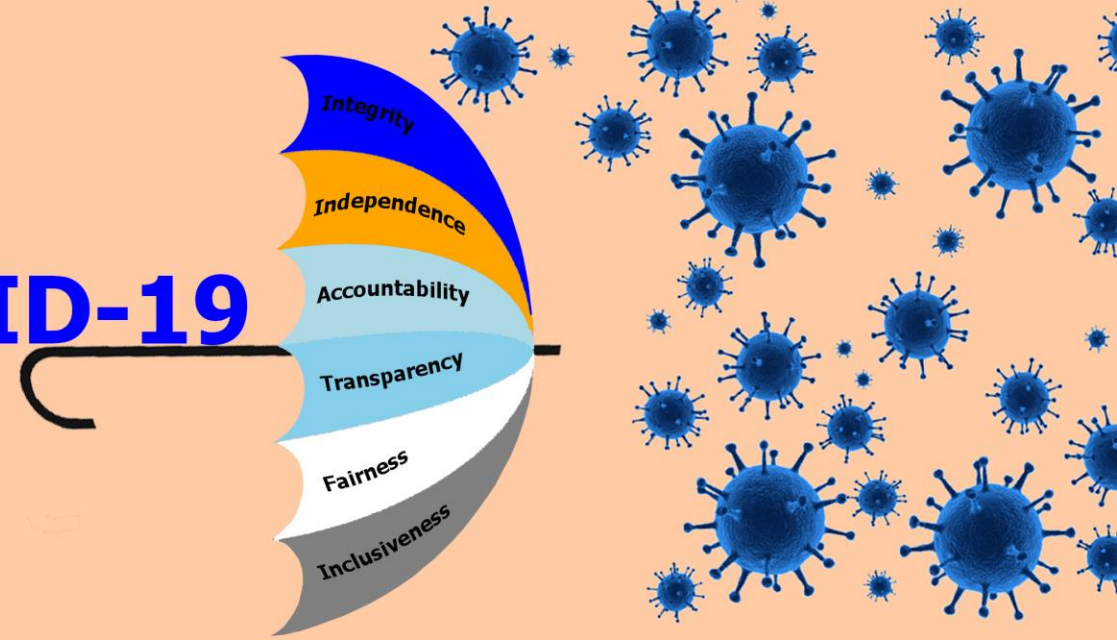

ACC Against COVID-19

အစီအစဉ် (၆၄)

“အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအလေ့အထ”

ACC Against COVID-19

Prof. Dr. Aung Tun
Thet
21.9.2020

“အဂတိလိုက်စားမှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအလေ့အထ”

“သင်ခွင့်ပြုလက်ခံနေသ၍ ဆက်လက်
ဖြစ်ပေါ်နေမည်ဖြစ်သည်”

ယှဉ်ပြိုင်မှုရှိသော တာဝန်များအကြား ပဋိပက္ခ

- မိမိတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုတွင် အများပြည်သူအကျိုးကို ထမ်းဆောင်ခြင်းထက် မိမိနှင့် မိမိတို့၏ မိသားစု အကျိုးအား ရှေ့တန်းတင်ခြင်းကို လက်ခံခြင်း၊
- ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများသည် ဘက်လိုက်မှုကင်းပြီး အဂတိလိုက်စားမှု ကင်းရှင်းရမည် ဖြစ်ခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေသည့်တိုင်အောင် မိသားစုနှင့် မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်း များအပေါ် မျက်နှာသာပေးခွင့်လွှတ်နားလည်ပေးနေခြင်း၊

အချို့သော ယဉ်ကျေးမှုများသည် အခြားသော ယဉ်ကျေးမှုများထက် အဂတိလိုက်စားမှုပိုရှိပါသလား?

- “အဂတိလိုက်စားမှုသည် မိမိတို့ယဉ်ကျေးမှု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်ခြင်း”
- ယဉ်ကျေးမှုများကို ပြောင်းလဲခြင်း မရှိပါက အဂတိလိုက်စားမှုကို မတိုက်ဖျက်နိုင် ခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုသည် သဘာဝတရားဖြစ်ခြင်း၊
- ပုံမှန်အလေ့အထဖြစ်နေခြင်း၊

ယဉ်ကျေးမှု

- တန်ဖိုးထားမှုများ၊ ယုံကြည်မှုများနှင့် စံနှုန်းများကို မျှဝေပါ။
- အနုပညာ၊ ဂီတနှင့် စာပေတို့ အကြောင်းမဟုတ်ပါ။
- ဘဝနေထိုင်ရပ်တည်ရှင်သန်ခြင်း ဖြစ်တယ်။
- လူမှုရေးဆိုင်ရာ ရွေးချယ်မှုမှန်ကန်မှုသာလျှင် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ တည်ငြိမ်မှုတို့ရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။

ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့် (၂)ခု

- ၁။ မိရိုးဖလာယဉ်ကျေးမှု မှ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုကို ဦးစားပေးရန်၊
- ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ တန်ဖိုးများသည် ဘာသာရေး၊ မိဘနှင့်သားသမီးဆက်ဆံရေး၊ အာဏာပိုင်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုအရ မိသားစုတန်ဖိုးထားမှုများကို ရိုသေလေးစားခြင်း၊
 - ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုကို အခြေခံသည့် တန်ဖိုးထားမှုများသည် မိမိတို့၏ နှစ်သက်မှုနှင့် ကွဲလွဲနေမည် ဖြစ်ခြင်း၊
 - ဘာသာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုအရ မိသားစုတန်ဖိုးထားမှုနှင့်အာဏာပိုင်များအပေါ် အလေးထားမှုများ နည်းပါးလာခြင်း၊

ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ရှုထောင့် (၂)ခု

၂။ “အသက်ရှင်နေထိုင်မှုအတွက် လိုအပ်ချက်အဖြစ် တစ်ဦးချင်းစီက လက်ခံလာခြင်း”

- အသက်ရှင်သန်ရေးတန်ဖိုးထားမှုများအဖြစ် စီးပွားရေးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လုံခြုံရေးကို အာရုံစိုက်လာခြင်း၊
- ယုံကြည်မှုနှင့် သည်းခံနိုင်မှုအဆင့်လျော့ပါးလာခြင်း၊
- မိမိ၏ခံစားချက်အရ တန်ဖိုးထားရှိမှုသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ကာကွယ်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားသားများအပေါ် နားလည်လက်ခံခြင်း၊ ကျား/မတန်းတူညီမျှမှုကို လက်ခံခြင်း၊ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး တောင်းဆိုမှုများ မြင့်မားလာခြင်းတို့ကို အထူးအလေးထားလာခြင်း၊

လူ့အဖွဲ့အစည်းများ

- မိသားစုအရေး အလေးပေးသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများသည် အဂတိလိုက်စားမှု ပိုမို ဖြစ်ပွားစေပြီး အဖွဲ့အစည်းများကို အားနည်းချိနဲ့စေပါသည်။
- အဖွဲ့အစည်းများ အားနည်းချိနဲ့လာသည့်အခါ အဂတိလိုက်စားမှုများ ပိုမိုများပြားလာပြီး အများအကျိုးကို ရှေ့တန်းမတင်ဘဲ မိသားစုအရေးကိုသာ ရှေ့တန်းတင်သည့် ယဉ်ကျေးမှုအသွင်သို့ ဦးတည်လာပါသည်။

လူ့အဖွဲ့အစည်းများ

- လူသားများသည် ခံစားချက်များနှင့် မွေးဖွားလာကြသူများဖြစ်သည့်အတွက် မိတ်ဆွေများနှင့်မိသားစုများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအပေါ် အခြေခံသော လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဆက်နွှယ်မှုများကို ပိုမိုခိုင်မာစေခြင်း၊
- ခေတ်သစ်နိုင်ငံများသည် မိတ်ဆွေများနှင့် မိသားစုများအကျိုးအတွက် ဦးတည်ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လာကြခြင်း၊
- အဖွဲ့အစည်းများကျဆုံးသည့်အခါတွင် ဆွေမျိုးကောင်းစားရေး ဆောင်ရွက်သည့် အခြေအနေသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသွားခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုအား စွပ်စွဲပြစ်တင်ချက်များ

- ခုခံချေပမှုများရှိလာခြင်း၊
- သဘောတရားနှင့် ဆောင်ရွက်မှုများသည် ယဉ်ကျေးမှုအရ ဘက်လိုက်မှုရှိနေခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှု

- ပုံစံအမျိုးမျိုးရှိပါသည်-
- မည်သူကဆောင်ရွက်သည်
- အတွင်း သို့မဟုတ် အပြင်
- အသုံးပြုသည့်အရင်းအမြစ်
- အဆင့်များ
- စီးပွားရေးဆိုင်ရာ သဘောသဘာဝ

“လာဘ်စားမှုရှိသည့် ယဉ်ကျေးမှုများတွင် အဂတိလိုက်စားမှုအား
လျော့နည်းစေရန်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသလော?”

- အဂတိလိုက်စားမှုသည် တွက်ချက်ပြီးမှ ကျူးလွန်သည့် ပြစ်မှုဖြစ်ခြင်း၊
- “ပေးမှာလား?”

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ

“ရိုးသားမှု” နှင့် “ လုပ်ရည်ကိုင်ရည်” ရှိသော ဝန်ထမ်းများရွေးချယ်ခြင်း

၁။ မရိုးသားသူများကိုဖယ်ရှားခြင်း (ယခင် မှတ်တမ်းများ၊ စမ်းသပ်ချက်များ၊
ရိုးသားမှုကို အကဲဖြတ်မှန်းဆခြင်း)

၂။ ပြင်ပမှ ရိုးသားသော ဝန်ထမ်းများ ရှာဖွေခန့်ထားခြင်း (အားကိုးအားထားပြု
နိုင်သည့် ရိုးသားသော ကိုယ်စားလှယ်များအား ကွန်ယက်ဖွဲ့ချိတ်ဆက်ရှာဖွေရန်)

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ

(ခ) ကိုယ်စားလှယ်များ(နှင့်ဖောက်သည်များ)အား ဆက်ဆံရာတွင် ဆုပေး/ဒဏ်ပေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးရန်

(၁) အဂတိလိုက်စားမှုမှဝင်ငွေရရှိရန်အတွက် လိုအပ်မှုများလျော့ချရန် လစာငွေ ပေးခြင်း၊

(၂) အဂတိလိုက်စားမှုကို ထိန်းချုပ်နိုင်သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များကို ဆုချီးမြှင့်ခြင်း၊

(၃) အောင်မြင်မှု သို့ ရှုံးနိမ့်မှု ဖြစ်ပေါ်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်အပေါ် မူတည်၍ ကိုယ်စားလှယ်များကို ဆုချီးမြှင့်ရန် စာချုပ်များချုပ်ဆိုခြင်း၊

(၄) ငွေကြေးချီးမြှင့်ခြင်းမဟုတ်သည့် ဆုချီးမြှင့်ခြင်းများ(ပြောင်းရွှေ့ပေးခြင်း၊ လေ့ကျင့်ပေးခြင်း၊ ခရီးသွားရန်စီစဉ်ပေးခြင်း၊ ထုတ်ဖော်အသိပေးခြင်း၊ ချီးကျူးခြင်း)

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ

- (ဂ) အဂတိလိုက်စားသောအပြုအမူများကို ပြစ်ဒဏ်သတ်မှတ်ခြင်း
 - (၁) တရားဝင်ပြစ်ဒဏ်များတိုးမြှင့်သတ်မှတ်ခြင်း
 - (၂) အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသူ၏ အာဏာများကို တိုးမြှင့်ပေးခြင်း၊
 - (၃) ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်မျှတအောင် အရေးယူအပြစ်ပေးခြင်း
 - (၄) တရားဝင်မဟုတ်သည့် ပြစ်ဒဏ်များကို အသုံးပြုခြင်း
(ပြောင်းရွှေ့ခြင်း၊ လူသိရှင်ကြားထုတ်ဖော်ခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း
ဆိုင်ရာ ရပ်တည်မှု ဆုံးရှုံးစေခြင်း၊ အသင်းအဖွဲ့မှ ထုတ်ပယ်ခြင်း)

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ

- (ဃ) သတင်းအချက်အလက်များကို စုစည်းခြင်းနှင့် ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း
 - (၁) စာရင်းစစ်ဆေးခြင်းစနစ်နှင့် သတင်းအချက်အလက်စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်အား တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်း၊
 - (၂) အဂတိလိုက်စားမှုဖြစ်ပွားမှုများ၏ သက်သေများကို တင်သွင်းခြင်း၊
(အရေးကြီး သတ်မှတ်ခြင်း၊ ကိန်းဂဏန်းများကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၊
ကျပမ်းနမူနာများကို ကောက်ယူခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်း)
 - (၃) အဂတိလိုက်စားမှုကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာမှုများကို သုံးသပ်ခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ

- (င) အဂတိလိုက်စားမှုဆိုင်ရာသဘောထားအမြင်များကို ပြောင်းလဲခြင်း
 - (၁) လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်း၊ ပညာရေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်များနှင့် ကိုယ်တွေ့ ဥပမာများ ကို အသုံးပြုခြင်း
 - (၂) ကျင့်ဝတ်များကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်း(ဝန်ထမ်းတာဝန်ထမ်းဆောင်မှု၊ အဖွဲ့အစည်းများ)
 - (၃) အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုအား ပြောင်းလဲခြင်း၊

အဂတိလိုက်စားမှု

- ယဉ်ကျေးမှုများအကြား တူညီသောအပြုအမူတစ်ရပ်အနေဖြင့် ယေဘုယျနားလည်သဘောပေါက်ခြင်း၊
- ယဉ်ကျေးမှုအမျိုးမျိုးတွင် “အများပြည်သူဆိုင်ရာပစ္စည်း” ကို အမြင်အမျိုးမျိုး နားလည်သဘောပေါက်နေခြင်း
- အများပိုင်ပစ္စည်းအား ပုဂ္ဂလိကအကျိုးအတွက် အသုံးပြုခြင်းမှာ မှားယွင်းသော အပြုအမူဖြစ်ကြောင်းကို အားလုံးက တူညီစွာလက်ခံကြသည်။

အဂတိလိုက်စားမှု

- ကွဲပြားသော ယဉ်ကျေးမှုများသည် အဂတိလိုက်စားမှု၏ အဓိပ္ပါယ်များကို ပြောင်းလဲသွားစေခြင်း၊
- ကမ္ဘာအနှံ့အပြားတွင် ရှုတ်ချခြင်း၊
- ယဉ်ကျေးမှုများကွဲပြားခြင်းသည် အရေးပါသော အကြောင်းကိစ္စတစ်ရပ်ဖြစ်ခြင်း၊

သင်ယူရရှိသည့်သင်ခန်းစာများ

- အမျိုးသားရေးတန်ဖိုးထားရှိမှုများနှင့် သဘောထားများကို ပြောင်းလဲရန် ဦးစားပေးရန် မလိုအပ်ပါ။
- တွက်ချက်၍ ကျူးလွန်သော ပြစ်မှုဖြစ်သည့်အတွက် အဂတိလိုက်စားမှုဆိုင်ရာ အလေ့အထနှင့်အရေးယူမှုများအား ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ရန်၊
- အဂတိလိုက်စားမှုစနစ် မည်သို့ရှင်သန်လည်ပတ်နေကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့အား မည်ကဲ့သို့ တိုက်ဖျက်ရမည်ဆိုသည်ကို ဆန်းစစ်လေ့လာသွားရန်၊

သင်ယူရရှိသည့် သင်ခန်းစာများ

- လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှုကို တစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းကျူးလွန်သူများ၊ အာဏာပိုင်များနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များ ကြုံတွေ့ရသည့် မက်လုံးများကို လေ့လာခြင်း၊
- မက်လုံးများက မည်ကဲ့သို့တွန်းအားပေးသည် သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စေသည်ကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း
- ဟန်ချက်ညီညီဖြင့် မျှခြေဖြစ်ပေါ်နေသော အဂတိလိုက်စားမှုများအား ဖြတ်တောက် ပြိုကွဲစေခြင်း

သင်ယူရရှိသည့် သင်ခန်းစာများ

- “ငါးကြီးတွေ ကြော်ခြင်း”
- အချိန်တိုအတွင်း အောင်မြင်မှုများရရှိခြင်း၊
- အရေးကြီးဦးစားပေးရမည့်ကိစ္စရပ်များကို အလေးထားခြင်း

သင်ယူရရှိသည့် သင်ခန်းစာများ

- ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး၏ ပုံစံ၊ အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် သုံးသပ်အကဲဖြတ်ခြင်းတို့တွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများပါဝင်ခြင်း၊
- အောင်မြင်သည့်အကြောင်းအရာများကိုဖော်ပြခြင်း၊ ကူးယူခြင်းနှင့် လှုံ့ဆော်ခြင်း၊
- အဆိုးမြင်ဝါဒအား တိုက်ဖျက်ခြင်း
- မသိနားမလည်မှုကို ကျော်လွှားခြင်း၊

သင်ယူရရှိသည့် သင်ခန်းစာများ

- အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုများအား ပြောင်းလဲခြင်းမပြုဘဲ ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း၊
- အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ဆက်စပ်မှု၏ အားသာချက်အား ရယူခြင်း၊
- ဘာသာတရားအား အလေးထားခြင်း၊
- ဖန်တီးနိုင်စွမ်းနှင့် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်မှုအတွက် ပိုမိုစဉ်းစားသုံးသပ်ခြင်း၊
- နှိမ့်ချစွာနှင့် လူသားဆန်စွာ ပိုမိုပြုမူဆောင်ရွက်ခြင်း၊

“ကမ္ဘာကြီးသည် လူသားအားလုံး၏ လိုအပ်ချက်များကို
ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သော်လည်း လူသားအားလုံး၏
လောဘကိုတော့ မဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပါ”

—Mahatma Gandhi

